

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tukijaosto
Sanna Turpeinen@eduskunta.fi

Virkasähköposti 11.10.2023, Aihe: Hallinto- ja turvallisuusjaosto torstai 19.10.2023 klo 13.00 / HE 41/2023 vp / Asiantuntijapyyntö

HAK; Hätäkeskuslaitoksen asiantuntijalausunto HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto on pyytänyt viiteasiakirjassa Hätäkeskuslaitoksen asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa HE 41/2023 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024.

Hätäkeskuslaitoksen asiantuntijana on kuultavana Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja Taito Vainio puh. 0295 481 204.

Hallituksen esityksessä Hätäkeskuslaitoksen ensi vuoden toimintamääräraha on 77 057 000 euroa. Viraston tämän vuoden käytettävissä oleva määräraha on yhteensä 78 823 350 euroa. Edellisen vuoden siirtyvää määrärahaa on käytettävissä noin 8 milj. euroa, josta on sidottu projekteihin noin 5 milj. euroa. Vuoden 2023 siirtyvän erän arvio vuodelle 2024 on 5 - 7 milj. euroa, mutta arvioon vaikuttaa keskeneräisten kehittämishankkeiden tilanne.

Hätäkeskuslaitoksen suurimmat vuosittaiset kiinteät menoerät ovat henkilöstökulujen (55 %) lisäksi ICT-menot (35 %) ja toimitiloihin sekä kehittämiseen (10 %) liittyvät menot.

Erityisesti kehyskauden ICT-menot tulevat kasvamaan yleisen kustannustason noustessa, muun muassa hätäkeskustietojärjestelmän kustannuskehitys on sidottu tuottajahintaindeksiin. Myös toimitiloihin liittyvät kustannukset kasvavat, koska niihin kohdistuu korjaustarpeita.

Henkilötyövuosien varmistaminen

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstön htv-määrän arvioidaan nousevan 610 henkilötyövuoteen vuonna 2023. Nousun on mahdollistanut vuonna 2022 toteutettu ylimääräinen hätäkeskuspäivystäjäkurssi. Toteutetun lisäkurssin ansiosta vuonna 2023 henkilöstövajetta saatiin hieman vähennettyä, mutta vajausta jää edelleen noin 20 henkilötyövuoden verran. Nykyisellä hätäkeskuspäivystäjien vuosittaisilla koulutusmäärillä (2x24 opiskelijan kurssia) päivystyshenkilöstön poistuma vuodesta 2026 nousee 35 henkilötyövuoteen ja päivystyshenkilöstön vaje alkaa jälleen lisääntyä vuosittain 5 htv:n tahtia. Poistuman lisääntymisen taustalla on

eläköitymisennusteen (KEVA) kasvu vuodesta 2026 eteenpäin. Nykyisillä tutkintokoulutusmäärillä ei siis kyetä tulevina vuosina ylläpitämään edes nykyistä päivystyshenkilöstön htv-tasoa. Todelliseen henkilökunnan tarpeen määrään vaikuttaa hätäilmoitusten määrän kehitys.

Hätäkeskuslaitos on panostanut henkilöstön työhyvinvointiin mm. ennakoivan työkykyjohtamisen mallin käyttöönotolla ja kehittämällä organisaatiossa avointa vuorovaikutusta. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuoden 2023 aikana verrattuna edellisiin vuosiin. Työterveyshuollon raporttien mukaan on kyse jopa 3 500 sairauspoissaolopäivän vähenemisestä.

Viraston henkilöstöresurssin varmistamiseksi Hätäkeskuslaitos on tehnyt esityksen Sisäministeriölle (14.8.2023) hätäkeskuspäivystäjätutkinnon kurssikoon kasvattamisesta nykyisestä 24 opiskelijasta 30 opiskelijaan.

Talousarvioesityksessä on henkilöstön palkkoihin saatu vuodelle 2024 yhteensä 3,3 milj. euroa, jossa on huomioitu ydintoiminnan turvaavan htv-tason varmistaminen ja lisäksi huomioitu palkkausten tarkastaminen.

Kehittämishankkeet

Vuoden 2024 esityksessä vuoden 2024 talousarvioksi on Hätäkeskuslaitoksen kehittämishankkeisiin yhteensä 5,2 milj. euron rahoitus.

Hätäkeskuslaitoksella on meneillään useita kehittämishankkeita, joista osa perustuu lainsäädännön vaatimuksiin. Reaaliaikainen tekstinsyöttöhanke (Real Time Text eli RTT) mahdollistaa hätäilmoituksen tekemisen tekstimuotoisena merkki kerrallaan ja siihen on vastattava samalla tavalla. RTT on oltava esteettömyysdirektiivin mukaan käytössä vuoden 2025 aikana.

Toimintavarmuutta vahvistetaan kyberhankkeella, jossa hätäpuheluliikenne irrotetaan turvallisuusverkosta, jolloin turvallisuusverkon häiriö ei estä hätäpuhelujen vastaanottamista. Nykyinen tallenninratkaisu on vanhentunut, ja lisäksi edellä mainittu RTT-hanke edellyttää uutta hätäpuhelujen ja radioliikenteen tallenninratkaisua (NEO).

Edellä mainitut kehittämiset jatkuvat vuonna 2024 ja tavoitteena on saada ne valmiiksi vuonna 2025, joista muodostuu kuitenkin lisäkustannuksia tulevina vuosina erilaisina käyttö- ja palvelumaksuina.

Lisäksi on jo nyt tiedossa siirtyminen Virve 2 -verkkoon, joka edellyttää miljoonien investointeja. Tulevien vuosien toiminnan kehittäminen kohdistuu nykykehyksillä vain välttämättömään ja pakolliseen ERICA-hätäkeskustietojärjestelmän kehittämiseen. On kuitenkin huomattava, että kyberhankkeen ajatellaan säästävän kymmeniä miljoonia euroja pitkällä aikavälillä, kun Hätäkeskuslaitoksen ei tarvitse alkaa kilpailuttaa uutta hätäkeskustietojärjestelmää.

Hätäkeskuslaitos on kehittänyt myös ilmoitinlaitetoimintaa ja vuoden aikana ilmoitinlaitteiden testaus automatisoidaan. Lisäksi tilannekuvaprojekti saatetaan loppuun vuoden 2024 aikana

Säästötavoitteet

Hätäkeskuslaitoksen on huomioitava hallitusohjelman mukaiset säästötavoitteet jo vuoden 2024 toiminnassa. Sisäministeriön määrärahat laskevat kehyskaudella huomattavasti vuoteen 2027 mennessä. Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan osuus määrärahoista on 5 % kehyskauden lopussa. Hätäkeskuslaitoksessa on arviolta yli viiden miljoonan euron rahoitusvaje kehyskauden lopussa ilman tuottavuusohjelman säästöjä.

Ylijohtaja, Hätäkeskuslaitos

Taito Vainio

Johtaja, Hallinto-osasto

Vesa Seppä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Hätäkeskuslaitos 17.10.2023 klo 14:12. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu

Sanna Turpeinen@eduskunta.fi

Tiedoksi